

VLADNI KROGI NAGNENI K DELODAJALCEM

TOLMAČENJA O PRAVICAH ORGANIZIRANIH DELAVCEV

Unijsko delavnico proglašajo za "nezakonito" in "neveljavno".—Enoten odpor delavstva nujno potreben

PREDSTAVNIKI Ameriške delavske federacije so po sprejetju zakona, ki je označen z začetnicami NIRA (National Industrial Recovery Act) vrgli med delavce klic, da se jim v bodoče ni več bati bossov, ako se organizirajo v unije. Kajti NIRA ima posebno točko, v kateri je delavcem zagotovljena pravica organiziranja v unije, in dalje, zakon jim daje pravico kolektivnega pogajanja, katerega jim ne sme odreči noben delodajalec.

Toda zakon je le na papirju. Tisti, ki so urinili vanj omejeni točki, so res imeli namen pomagati unijam, da pristižejo peroti kompanijam in njihovim kompanijskim unijam, in pa da zavarujejo delavce, ki so pri vodstvu kompanije ohranjeni za agitatorje unije, pred odslovlitvijo.

Ko je kongres zakon odobrili, je nastalo v krogih vseh unij veliko veselje. Povečale so agitacijo kakor je ni bilo že leta in leta, in v teku par mesecev je pristopilo vanje nad milijon delavcev. Unije, ki so bile že skoro v razsulu in mnoge v stanju degeneriranja, so dobile novo življenje.

Mogotci so se prestrašili in začeli brskati po zakonu, da ugotovijo, ako res uveljavlja brez njihovega dovoljenja unijsko delavnico. Hugh Johnson, načelnik NRA, jih je potolažil s pravilnikom, katerega je odobrili mogočni avtni industriji. V njemu je kompanijam dovolilo, da lahko uravnavajo svoje odnose le s posameznimi svojimi delavci, ne glede na unijo ali unije. Odobrili jim je torej odprto delavnico.

Nato je jeklarski trust zahteval enak privilegij, in istotako nešteto drugih korporacij. Voditelji unij so hoteli, da Hugh Johnson, ali predsednik Roosevelt, ali kdo drugi v imenu NRA jasno tolmači zakon, ki pravi, da kompanija ne sme odsloviti nikogar radi pripadnosti v unijo, in da se mora pogajati z delavci kolektivno, če se organizirajo v tak namen.

In predstavniki kapitalizma, ki imajo v NRA odločujočo besedo, so nato res začeli čimjasnejše tolmačiti, da ne sme "nobena" unija imeti monopol nad delom, razen morda le v slučaju, ako se delavci zadevnega obrata izrečejo za skupno unijo stoodstotno. Toda niti v tem slučaju kompanija ne sme omejiti najemanja novih delavcev samo na člane dotične unije, "kajti to bi bilo protizakonito."

Na delavski praznik (Labor Day) je na povabilo čikaške Delavske federacije govoril v tem mestu načelnik NRA Hugh Johnson, ki ni dal unijam nikake vzpodbude. Hugh Johnson sam je industrialce, direktor v mnogih kompanijah, katere poslujejo po pravilu odprte delavnice, in eden njegovih glavnih svetovalec je Henry I. Harriman iz Bostona, predsednik vsemogočne Ameriške trgovske komore. Mag. nat Harriman je v imenu ameriške zveze trgovskih zbornic izdal nedavno proglas na delodajalec, da naj stoji rama ob rami v boju proti unioniziranju svojih delavnic. Dne 21. sept. je Harriman govoril na zboru čikaške trgovske komore, na katerem je naglasil, da je on član odseka svetovalec NRA, da je v posvetovanju zelo aktiven, in da zato njegove besede nekaj zaležejo. O vprašanju unionizma pa je dejal:

"Na Labor Day je v Chicagu govoril Hugh Johnson, načelnik NRA. O organiziranju de-

lavcev v unije je Johnson izjavil: "... Ako se delodajalec pogodi z gotovo unijo, da bo zaposljeval le njene člane, in posebno ako delavci dotičnega podjetja niso stoodstotno v eni uniji, tedaj je to kršenje postave, kajti ta določa, da si smejo delavci svobodno izbirati unijo, v katero, ali v kakršno hočejo pripadati."

Navedeno ni nič napačnega v teh določbah, katere je naglašal Johnson, in ob katere se opirajo vsi kapitalisti. Toda — Kje je sploh podvzetje, v katerem so danes delavci "stoodstotno" za eno organizacijo? In tudi če bi bili, — kompaniji je treba najeti le kak ducat ljudi, ki bi bili za kako "drugo" unijo, in to je dovolj, da v smislu zakona ne sme nobene priznati.

Zakone tolmačijo tisti, ki so v vladi. Vlada pa danes še zmerom taki ljudje, ki so zoper poštene unije, proti socialni zakonodaji in edino za svoje privatne koristi. Delavcem naj bo to nauk, da ni dobro, ne pošteno in ne pravilno, — opirati se na obljube demokrat-skih politikov — ali republikanskih politikov — potem pa se za poraze jeziti na unije in na socialiste. Če hoče delavski razred zmagati, se mora opreti edino le na svojo moč, ne pa na moč demokratske stranke, katere glavni in edini namen je, da služi obstoječemu izkoriščevalnemu sistemu.

Čigav je Rooseveltov program?

A. G. Walkden je dejal v svojem govoru na kongresu zastopnikov angleških unij, da je to, kar nekateri smatrajo za "Rooseveltov program" (skrajšanje delavnice, minimalne mezde, odprava otroškega dela) le en iztrgan list iz biblije unij v Angliji.

DVOBOJ FAŠIZMA V AVSTRIJI

V Avstriji sta v povojnem kaosu kapitalističnega sistema nastali dve izraziti fašistični struji. Ena je v območju krščansko socialne stranke, kateri najljuje sedaj kancelar Dollfuss. Ta se nagiba po inspiraciji k papežu v vatikan in glavno diplomatsko oporo ji daje Mussolini.

Druga fašistična struja je odprto za Hitlerja in za združeno Avstrijo z Nemčijo. Glavno oporo ima v Nemčiji in med protestanti v Avstriji. Tu di veliko katoliške buržvazije v Avstriji je na njeni strani.

Francija je podprla Dollfussove fašiste, ker so za ohranitev Avstrije kot samostojne države. Tako sta dve najvažnejši velesili v kontinentalni Evropi odločili usodo Avstrije v pri-log Dollfussovega fašizma, ki zajema inspiracije v Italiji.

Obe fašistični struji v Avstriji sta smrtni sovražnici socialne demokracije. Socialisti v Avstriji so vsled nepopisne gro-ni spodarske krize v takorekoč

FARMARJI ZAHTEVAJO VIŠJE CENE MLEKU

Farmarji v Illinoisu, Wisconsinu, New Yorku itd., so lani in letos poskušali priboriti si s pomočjo stavk višje cene mleku. Farmarji dobe le par centov za kvort, medtem ko morajo konsumenti v mestih plačevati od deset do 13c za kvort. Distribucijo konsumentom kontrolirajo velike korporacije z milijoni dolarjev kapitala.

Tudi med farmarji se dobe stavkokazi.

Vsakemu, ki je v času stavke prodajal mleko kompanijam, so mu piketi mleko razlili in razbili posodo, ako ni imel oborožene šerifove protekcije. Poljedelaki tajnik je obljubil, da bo vlada posredovala pri določanju cen za mleko, ki ga prodajajo farmarji, pa tudi kompanije so obljubile plačati več. Na sliki so farmarji, ki so piketirali blizu Harvarda, Ill., in ustavljali tiste, ki se niso hoteli pridružiti stavki.

Vlada pripravlja javnost na priznanje sov. Rusije

Ze predsednik Hoover je uvidel, da je storil s svojim brezobzirnim odklanjanjem, priznati sovjetsko Rusijo, veliko napako. Ker pa ga je podpirala večina časopisov in tudi A. F. of L., je protipropaganda socialistov ter liberalnih krogov, ki so bili za priznanje, le malo zalegla. Vrhutega Zed, države tedaj niso prav nič pogrešale naročil iz Rusije. "Prosperiteto" smo imeli tudi brez njih.

Boljševiške vlade v Rusiji Zed, države niso še nikoli priznale, — ne pod Wilsonom, ne pod Hardingom, Coolidgeom in Hooverom. Vlada v Washingtonu se je oprijela ideje, da se na Rusijo ni zanesli: podpiše pogodbo, in jo ob prvi priliki požari. Toda ameriška vlada je priznala in še priznava veliko "slabše", to je, manj zanesljive vlade: Hitlerjevo v Nemčiji, Mussolinijevo v Italiji, albansko, rumunsko, madžarsko itd.

Boljševiške vlade v Rusiji Zed, države niso še nikoli priznale, — ne pod Wilsonom, ne pod Hardingom, Coolidgeom in Hooverom. Vlada v Washingtonu se je oprijela ideje, da se na Rusijo ni zanesli: podpiše pogodbo, in jo ob prvi priliki požari. Toda ameriška vlada je priznala in še priznava veliko "slabše", to je, manj zanesljive vlade: Hitlerjevo v Nemčiji, Mussolinijevo v Italiji, albansko, rumunsko, madžarsko itd.

brezmočnem položaju. Kmetje, ki kontrolirajo živila, in industrialci, so v veliki večini v enem ali drugem taboru reakcije. Delavce lahko izstradajo — oziroma so jih že izstradali sistematično in polagoma v prošlih letih. Kljub temu so avstrijski delavci ostali lojalni svoji stranki. Njihove moči ne bi premagala nobena sila, zapopadena v protimarksističnih strankah, toda potisnila jih je k tlom kriza, ki je v Avstriji za industrialni proletarijat bolj občutna kot v katerikoli drugi deželi na svetu.

Dollfuss je nad Avstrijo proglasil diktaturo in razveljavil parlamentarizem. Pravi, če tega ne bi storil, bi prišla Avstrija pod oblast Hitlerjevo stranke s pomočjo volitev. Položaj v prejšnji kot sedanji formi je nevdržljiv, kajti Avstrija je ekonomsko sama ne more eksistirati. Socialistični program je edini, ki bi Avstriji in vsi Evropi pomagal iz krize.

Hoover ni mogel zavreči vsega, kar je aparat njegove administracije trošil slabega o Rusiji, zato je bilo izključeno, da bi sov. vlada mogla biti priznana v dobi Hooverovega predsedovanja. Pričakovalo pa se je, da bo "liberalni" predsednik Roosevelt čimprej popravil storjene napake, vsaj kar se priznanja Rusije tiče. Toda tudi on je odvisen od ogromne protiruske kombinacije, katere zahteva najprovo črno na bellem, koliko je sovjetska Unija pripravljena naročiti strojev, pridelkov in drugih produktov iz te dežele. Sovjetska trgovska komisija v New Yorku je odgovarjala, da bo naročil za milijone dolarjev, toda ne proti takojšnjemu plačilu. Spor je vsled tega le radi dolgosti kredita, in pa kdo naj garantira izplačilo. Ameriške firme so pripravljene prodati Rusiji vse kar hoče kupiti — pod pogojem, da garantira poravnavo vsaj deloma ameriška vlada. Ampak ker Zed, države sovjetske Rusije še niso priznale, tudi nočejo pristati v garantiranju izplačil za sovjetska naročila v tej deželi.

Rooseveltova administracija ni storila ničesar, kar bi pokazalo, da je neprijazna sovjetski Uniji. Nasprotno, od vsega začetka pomaga na neuraden način širiti vesti, da bo vlada v Washingtonu sov. Rusijo kmalu priznala.

Nasprotnikov, ki ugovarjajo priznanju, je precej. Pravi, da se na sov. vlado ni zanesli, čeprav je stabilna. Drugi argumentirajo, da ne priznava mednarodnih pogodb, ki so bile sklenjene do padca carizma v imenu Rusije. Tretji se jeze radi konfiskacije, ki je zasegla njihove investicije v Rusiji. Skupno s posojili ameriške vlade prejšnji Rusiji znašajo \$658,000,000. Rooseveltovi neuradni posredovalci se pogajajo radi te vsote. Moskva odgovarja, da je dolg pripravljen priznati, in ga poravnati, pod pogojem, da Zed, države pristanejo v plačilo vojne odškodnine sov. Uniji. To zahte-

(Dalje na 3. strani.)

REVEŽI POKUPLJO NAD 80 ODSOTKOV VSE PRODUKCIJE

Malcolm Muir, pomožni načelnik NRA, pravi da se prosperiteta povrne, ko dobe delavske množice višje plače. Osemdeset odstotkov vseh farmarskih pridelkov ter produktov industrije pokupijo ljudje, kateri imajo manj kot \$2,500 dohodkov na leto, je konstatiral. "Dajte višje dohodke tej ogromni armadi, pa bo prosperiteti povratek zagotovljen." Tudi predsednik ameriške trgovske komore, ki je sicer proti unijam, apelira na kapitaliste, da naj pripomorejo delavcem k višjim dohodkom. Muir šteje za glavne odjemalce vse ljudi, ki zaslužijo do \$2,500 na leto. Ogromna večina teh ne prejema niti tisoč dolarjev letnih dohodkov. Če bi "new deal" poskrbel, da bi prejeli vsi, ki so sposobni delati, povprečno vsaj dva tisoč dolarjev na leto, pa bi izgledala situacija drugače nego danes.

Arthur Henderson je spet član parlamenta

Arthur Henderson, večletni tajnik angleške delavske stranke, je bil pri nadomestnih volitvah v Clay Crossu izvoljen v parlament z veliko večino. Dobil je 31,931 glasov, kandidat nacionalne koalicije (torijske stranke) 6,293, in komunistični vodja Harry Pollitt 3,434 glasov. Komunisti so storili vse v svoji moči, da bi preprečili zmago Hendersonu, toda delavstvo jim je obrnilo hrbet. Henderson ni bil član parlamenta od oktobra 1931, ko je bil v zmagovitem valu torijske stranke in MacDonaldovega skoka v vlado "narodne koncentracije" poražen.

Bolgarija v strahu

V Bolgariji je vlada v neprestanem strahu pred "rdečkarji". Izjemne zakone "v varstvo države" brutalno izvajajo. 31. avgusta je obsodila pet oseb v smrt, devet drugih pa v dolge zaporne kazni pod pretezo, da so širile komunistično propagando v armadi.

INFLACIJA, ZADNJA BILKA IZ "KRIZE"!

ZADOLŽENI farmarji v južnih državah in drugje, hišni posestniki, ki jih davijo dolгови, bankrotirani mali trgovci in stotisoče drugih se zanaša za izhod iz depresije še na eno rešilno bilko: zadnja nada jim je inflacija. Vlada naj izda toliko novega denarja, kolikor sploh ga morejo natisniti njeni stroji. To bo dvignilo cene pridelkom in farmarji rešijo svoje farme pred upniki; hišni posestniki si ohranijo svoje domove, ki so zdaj le po imenu njihovi; trgovci se iznebe svojih zalog po visokih cenah in stare dolgove plačajo z novim dolarjem skrajno znižane vrednosti.

Prvi korak v inflacijo je bil, ko je vlada z izjemno naredbo z odobritvijo kongresa ukinila zlati standard. Nato je po naročilu vlade ameriški rezervni bančni sistem začel manipulirati z zveznimi bondi, v namenu, da se zviša število papirnatih dolarjev, poveča kredite in dvigne cene s pomočjo te — teoretično indirektno inflacije. Toda po šestih mesecih nove vlade v Washingtonu je kriza še prav tako občutna kakor je bila — le upi so veliko večji, in pa obljube.

Poslednje tedne so se nekateri senatorji iz južnih držav postavili na čelo gibanja za splošno inflacijo. Podpirajo jih vsi, ki nimajo več kaj izgubiti, in nešteto onih, ki hočejo rešiti posestva in trgovine pred upniki.

V mednarodni trgovini je ameriški dolar padel v vrednosti precej več kot eno tretjino. V primeri z zlato valuto inozemskih držav dobite na tujem trgu za en dolar le še med 65 do 70c stare veljave ameriškega zlatega dolarja. Toliko ga je vr-gla inflacija nazaj na mednarodnem trgu, medtem ko ima ljudstvo v tej deželi v trdnost svojega dolarja še veliko zaupanje. Francija o ameriškem dolarju ni tako optimistična. Borza v Parizu več ne dovoli trgovanja z ameriškimi delnicami — zaradi šibkosti in nestalnosti ameriškega dolarja.

Ne samo farmarji, tudi industrialni delavci si žele večjih dohodkov, oziroma višje plače. In brezposelni nestrpno čakajo, kdaj jim bo nudena prilika za zaslužek. Propaganda za inflacijo jim ugaja, ker je zanje nekaj novega, in ker smatrajo, da slabše kot je ne more biti.

Vlada v Washingtonu je med dvema ognjema. Nič se še točno ne ve, kam se bo nagnila. Še pred letom dni sta demokratska in republikanska stranka prisegali, da sta za absolutno varnost in stabilnost ameriškega dolarja — za vsako ceno. Ampak dolarjeve stabilnosti ni več. Kaj se zgodi z njim čez par mesecev, ne ve niti vlada, ki obupno opazuje neuspehe NRA. Toda rajše, kot da bi s svojim programom propadla popolnoma, se bo zatekla tudi k strojem za tiskanje denarja, in to bo odločilen korak v nekontrolirano inflacijo.

Denarja v Zed, državah ni premalo. Pravzaprav ga je več, kot kdajkoli poprej. Ampak bogastva so danes v rokah tako malega števila ljudi, da je vsa ostala dežela silovito ubo-božana in zadolžena.

Dolg zvezne vlade znaša 23 milijard; posamezne države, okraji in občine dolgujejo 19 milijard; hišni posestniki 28 milijard; farmarji 9 milijard; razni nezavarovani dolгови znašajo 22 milijard, industrija dolguje 21 milijard, in železnice 14 milijard.

Skupno znašajo sedanji dolгови približno \$136,000,000,000. Pred vojno so znašali \$36,000,000,000, ali sto milijard MANJ nego danes. Dežela je torej po krivdi blaznega profitarstva in spekulantstva brezupno zadolžena. Na vsakega prebivalca te dežele, ne glede na starost, pride okrog \$1,130 dolga. In dolgovi ležejo višje in višje — vsled neplačanih davkov, neplačane glavnice in neplačanih obresti.

Kako se jih iznebiti? Zelo enostavno — pravijo zagovorniki inflacije. Tiska naj se papirnatih dolarje, pa se na ta način iz-nebi 23 milijard svojih dolgov zvezna vlada, ne da bi jo stalo drugega kot kolikor bo plačala tiskarjem in za papir. In teh 23 milijard bi šlo v cirkulacijo med farmarje, ki se bi iznebili svojih dolgov; hišnim posestnikom v mestih bi inflacija pomagala do izdatnega zvišanja stanarine, in tako bi se tudi oni rešili dolgov. Občine bi se odkrižale obveznosti — in namesto do vratu zadolžene bi dobili s pomočjo inflacije dolga prosto deželo.

To se glasi zelo lepo in vrjetno — na videz. Toda vprašajte prebivalstvo Nemčije, Francije, Avstrije itd., in povedali bodo, kaj mislijo o inflaciji, ki jim je res odvzela dolgove, toda jih ob enem vrgla tudi v še večjo krizo, industrialni proletarijat pa v času "nekontroliranega tiskanja" bankovcev v nepopisno bedo.

Inflacija je krik bankrotiranih slojev v kapitalistični družbi, ki se žele obdržati na površju. Tisti delavci, ki mislijo, da bo tudi njim pomagala, so v zmoti. Inflacija je nič drugega kot iluzija celo za one, ki mislijo, da se bodo iznebili dolga z ničvrednim denarjem. Vse dosedanje skušnje po svetu to dokazujejo. Inflacija koristi le nekaterim. Dežel v celoti škoduje.

Denarja je dovolj v Zed, državah. Bogastva so ogromna. Živil in blaga je toliko, da jih uničujejo. Le pameti med ljudstvom je premalo. Edina inflacija, ki bi torej mogla koristiti, in bi res pomagala, je inflacija pameti.

PREŠIČJI SMRAD IN VZROKI

V obližju klavnice, kjer so ubijali na stroške vlade milijone prašičev, zato, da preostanim v prid farmarjev dvignejo cene, so se prebivalci prošle tedne jako pritoževali vsled neznosnega smrada, ki ga je širila nakupljena mrhovina.

Vlada je pokupila do pet milijonov prašičev. Od teh je ohranila le nekaj mesa, ki ga je obljubila razdeliti med brezposelne prihodnjo zimo. Vse drugo je namenjeno umetnim

gnojilom. Ampak tudi v take namene je 4 milijone zaklanih prašičev preveč. Zato so jih klavnice izvažale v neobljudene okolice ter jih zvržale v razne jame. Ali tudi iz oddaljenosti so ti ogromni kupi mesa razširjali po okolici toliko smradu, da so protesti segali ne samo do čikaškega župana in illinoiskega governorja, nego tudi v Washington. Oblasti so obljubile gnojilne meso pokriti s prstjo in kemikalijami.

PROLETAREC

List za intereso delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
 NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
 za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
 Inzercije: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
 pozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev
 v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
 Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
 Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
 Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
 \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3039 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
 Telephone: Rockwell 2864.

546

Pogodbe v kapitalistični družbi

Med vojno so zavezniki očitali kajzerjevi vladi, da so Nemčiji pogodbe le krpa papirja. Potem so vsi skupaj očitali isto sovjetski vladi.

Nihče v kapitalistični družbi ne veruje v nedotakljivost pogodb,—vlade pa še najmanj. Če bi npr. resnično verjele v moč ne-napadalnih pogodb, v Kelloggov pakt itd., ne bi bilo vzroka za oboroževalno tekmo, ki se vrši po vsem svetu v vseh mogočih oblikah.

Včasih je bila pogodba, zaobljuba in častna beseda svetost. Danes je samo še formalnost.

Kakor v velikem, se kršijo pogodbe tudi v malem.

Nesteto delavcev v tej deželi se čudi kompanijam, pri katerih so zaposleni. Podpisale so Rooseveltov pravilnik in se častno zavezale, da bodo izpolnjevale določbe Nire, toda večinoma so smatrale dotično pogodbo le za prazno obljubo. Poročajo, da je neki delodajalec, ki se verjame v svetost pogodb, vprašal svojega bankirja, kaj mu je storiti glede Nire. Bankir mu je svetoval, da naj zaobljubo podpiše, obesi na okno plavega orla in potem naj na vse skupaj pozabi. Nesteto družb se ravna po tem neetičnem pravilu in se rogajo vsem neljubim določbam v Niri.

Z enakim motivom so mnoge kompanije podpisale pogodbo z unijo. Obljubile so to in ono—delavci so se vrnili na delo, in nato so jim bossi po naročilu vodstva pojasnili, da ostane vse po starem. "Najmanj neprimliko imamo, ako vse podpišemo," je danes pravilo med onimi, ki so vsled svoje neukrotljive požrešnosti zakrivali krizo. In tako podpišejo pogodbo z vlado in pozabijo nanjo. Podpišejo pogodbo z unijo, in jo takoj nato zavrnejo.

Kapitalistična družba je bankrotirala ne samo ekonomsko, nego tudi etično in moralno.

Mehki sedeži v cerkvah

"Eden izmed vzrokov, čemu je toliko cerkva napol praznih ob nedeljah, so trde klopi," je dejal ravnatelj neke tovarne pohištva v Grand Rapidsu, Mich. "Mnogo cerkva je že nadomestilo svoje stare trde klopi z mehkiimi, udobnimi sedeži," je pojasnjeval na neki konvenciji. Priporoča upravam drugih cerkva, da slede temu vzgledu in s pomočjo komforta v cerkvi zopet privabijo mehkužne ljudi v hiše bogoslužja. Predlaga jim, da naj naroče posamične stole z mehkiimi sedeži, namesto klopi, ker bodo verniki imeli na ta način več udobnosti in se bodo tudi lažje pogibali v molitvah. (Ali pa dremali—kakor se vzame.)

Cerkev, ki je včasih pridigala pokoro in trdo življenje, je uvedla v svoje hrame molitve že marsikaj, da bi ljudi ohranila v njih in privabila druge, ki so jih zapustili. Tudi zabave, kakršne nimajo z živo vero in samozatjevanjem nič skupnega, prirejajo v cerkvenih poslopjih, v mnogih slučajih celo v cerkvi. "Mladini moramo dati zabavo, drugače nas zapusti," pravijo svečeniki, da opravičijo pred svetom prirejanje rokobor, plesov ob jazz godbi in slične zabave ter "zabave", ki se vrše v cerkvenih dvoranh.

Bolezni, ki najbolj žanjejo

Največ smrtnih slučajev povzroča v tej deželi srčna hiba. Ta bolezen se je zelo razširila in je v prvi vrsti posledica industrializiranja načinov sedanjega življenja.

Na drugem mestu poškoduje najbolj življenjski bolezen rak. Okrog 120.000 ljudi mu podleže vsako leto. Tuberkuloza in druge pljučne bolezni so na tretjem mestu. V vseh treh slučajih bi bil odstotek umrlih veliko manjši, če bi bilo zdravstvo usmerjeno, in ako ne bi imeli sistema, v katerem je profit veliko važnejši, kot pa zdravje in življenja ljudi v delavskih plasteh prebivalstva.

"Dobro pivo" se pretaka že več mesecev, ampak kriza še ni nikamor odplavala po njemu.

Ford povabil v službo veterane.

Henry Ford je nedavno sporočil, da bo njegova tovarna najela pet tisoč bivših vojakov, ki so bili v armadi v času svetovne vojne. Že prvo jutro po objavi je oblegala njegov zaposlovalni urad armada veteranov, ki je štela tisoče. Nekateri so bili pred uradom vso noč, da so bili med prvimi na vrsti. Vsakemu so dali aplikacije. Le tiste, ki so odgovarjali predpisom Fordove kompanije, so najeli. S to potezo je Ford skušal popraviti slab vtis, ki ga je storil, ko je odklonil podpisati od vlade odobren pravilnik za avtno industrijo. Od vlade inšpirirano časopisje ga je proglajalo za nepatriota. In zdaj je spet "patriot".

Upravnikova kolona

Zadnjič sem v tej koloni omenil, da če vsak zastopnik pridobi do Novega leta vsaj dva nova naročnika na mesec, bomo položaj lista toliko zboljšali, da bo spet začel stalno izhajati na 8. straneh. Odziv ni bil slab, kajti v zadnjih par tednih smo prejeli okrog 50 novih naročin. To je dobro znamenje in upati je, da bodo zastopniki in somišljeniki nadaljevali z agitacijo v toliki meri, da dobimo list po Novem letu zopet v povečani obliki.

Ampak, ta "večni popotnik" iz metropole mi dela preglavice. Mislim sem, da ga bom prekosil, pa se ta šment ne pusti. Poslal je spet 58 naročin, dočim sem jih jaz le 42. Torej me je posekal za celih 18, Ampak Tone, poraz je le začasn!

Tone Zornik iz Herminie, Pa., nam tudi grozi. Pravi, da mora prekositi oba. Zadnje čase je poslal 23 naročin. Ker pa ni zadovoljen z agitacijo samo v svojem okrožju, jo je odkuril na polje trtega premoga in v državo New York, v naselbine Little Falls, Gowanda itd., kjer zdaj agitira. Pravi, da je z uspehi zadovoljen in upa še na večje. Ko bo končal v New Yorku, se povrne še na antracit. Domov grede se bo ustavil tudi v Johnstownu, Pa.

Jaka Rožič v Milwaukeeju tudi ne drži rok križem, ker noče zaostajati za drugimi agitatorji. Zadnje čase je poslal 19 naročin. Od tam se je oglasil tudi Leonard Alpern s 4. naročinami. Tone Jeršin, West Allis, pa s 6 naročinami. Torej agilitost tudi na tej fronti. Ampak tam jih je še par, ki so bolj tihi, med njimi Joseph Vidmar in Joe Radeli. Slednji je pred kratkim poslal 1 naročino. Ne vem, ali se pripravljata na velik naskok na "večnega popotnika", ali kaj?

Če kdo misli, da se je Frances Zankovšek iz No. Chicago zbal drugih zastopnikov, se moti. Poslala je spet 12 naročin. Pravi, da se ne ustraši nobenih groženj, pa naj pridejo od kjerkoli.

John Tancek, Girard, O., jih je poslal 6. Tudi on pravi, da se popotnikovih pretenj ni več. Pred kratkom je v sprej etnu Dežmana in Dobrovoljca napravil naskok na naselbino Cortland, O. In rezultat je bil \$10 tiskovnemu skladu lista, sam pa je prej poslal \$1.50.

Iz Johnstowna, Pa., je s. Langerholc poslal 9 naročin in pravi, da bo nadaljeval z agitacijo toliko časa, da bodo vsi naročniki tam "up to date". Kaj neki počne Andrew Vidrich, da ni nobenega glasu od njega?

Da ne bo kdo mislil, da ima Chicago samo enega agitatorja, naj omenim, da so zadnje čase poslali naročnin: Frank Zaitz 6; John Rak 6; Sava Bojanovich, član kluba št. 20 JSZ. (arški) 3; Frank Bozich 2 in Frances Swolsak 2.

Iz Wyominga sta poslala: John Jereb (Rock Springs) 2 in Tone Tratinik (Diamondville) 2; iz Puebla, Colo., se je oglasil Frank Boleszar s 4. naročinami. Torej se giblje tudi na zapadu.

Iz Detroita je poslal naš agilit zastopnik John Zornik 5 naročin. Nabira tudi oglase za Ameriški družinski kolektor.

Iz Little Fallisa, N. Y., je poslal Frank Petavs 4 naročnine in \$2 v podporo listu. Zdrži pridno pomaga pri agitaciji s. Zorniku.

Frank Ratalec, Forest City, Pa., je poslal 2 naročnin. Pred kratkom se je mudil na obisku na Nanticoke, kjer je med prijatelji zbral \$1.50 tiskovnemu skladu lista. Od tam se je oglasil tudi naš mladi sodrug Frank Drasler in poslal \$5.25 v tiskovni sklad. Obema hvala.

Henrik Pečarič, Nanticoke, Pa., je tudi pogostoma označen v naših seznamih. Nedavno je poslal 4 naročnine in \$2.25 v tiskovni sklad.

Zglasil se je tudi Lawrence Selak iz Star City, W. Va. Poslal je 2 naročnin. Svojedobno je živel v Collinwoodu, O., kjer je bil eden najagilnejših zastopnikov Proletarca.

Pozabiti se ne sme tudi Jos. Leverja v Newburghu, O., in Jack Berganta, Lisbo, O., poslala sta vsak po 3 naročnine. Tone Vehar, Powhatan Point, O., je poslal 2 naročnin.

John Terčel, Strabane, Pa., je tudi eden tistih, ki nikoli ne pozabi na svoj list. Poslal je spet 2 naročnin.

Iz južnega Illinoisia smo večših bolj pogostoma čuli. Odkar se premogarji nahajajo v boju za priznanje svoje organizacije, ki bi resnično zastopala težnje delavcev, so mnogi naši sodrugi in somišljeniki aktivno v boju za P. M. A. Zato je agitacija za Proletarca med njimi zelo pojenjala, kar bi se sicer ne smelo zgoditi. Razširjanju lista bi morali obrabiti več pažnje. Premogarji v Illinoisu potrebujejo prave delavske liste ravno tako kot drugi delavci.

Včasih se je pogostoma oglasal Tone Per, zastopnik Proletarca v Springfieldu. Zdal je precej časa nismo čuli o njemu. Frank Hirsch iz Virdna, Ill., pa je poslal 2 naročnin. Večkrat se oglasil tudi Frank Augustin, Imperial, Pa., tajnik kluba št. 31 JSZ in agilitni zastopnik Proletarca. Poslal je 2 naročnin. Poroča, da so premogarji tam v boju za priznanje unije. Mi jim želimo popolno zmago.

Mike Krulitz, farmar v Willardu, Wis., je poslal 2 naročnin in nekaj listu v podporo, zase pa celotno članarino JSZ. Tudi njega pogostoma opažamo v naših seznamih.

Omeniti bi bilo treba še več stvari v interesu naše agitacije, toda urednik se krega, da ne bo imel prostora, kar pokazuje kako potreben nam je večji list. Upam torej, da bodo naši agitatorji v pridobivanju novih naročnikov napeli vse svoje sile, da čimprej dobimo Proletarca spet na osmih straneh.—Chas. Pogorelec.

Vabilo na shod.—Kandidati soc. stranke

Cleveland, O. — V petek 29. sept. se vrši v Slov. delavskem domu, 15335 Waterloo Rd. v Collinwoodu kampanjski shod soc. stranke, na katerem bo govoril socialistični kandidat za župana O. K. Wheelock, Joseph Martinec, kandidat za aldermana v 30. wardi in drugi govorniki. Delavci v Collinwoodu, pridite vsi na ta shod, v torek, 3. oktobra pa glasujte za sledeče kandidate:

Za župana,
 O. K. Wheelock.
 Za koncilmane:
 John G. Willert, 1. warda.
 Joseph G. McNeil, 22. warda;
 Max R. Wohl, 26. warda;
 Moses Benjamin, 27. warda;
 Joseph Martinec, 30. warda;
 Frank Barbich, 32. warda.

Slovenski delavci v Clevelandu, to so vaši kandidati! Agitirajte zanje!

Inteligenten ni tisti, ki pravi, da je nego oni, ki ve, da ni.

SEM IN TJA

V odgovor na naslov v prejšnji številki "Proletarca": "Ali je našemu delavstvu J. S. Z. še potrebna?" Novo vprašanje: "Ali je še kaj Slovencev in drugih Jugoslovancev v Ameriki?"

Pravi, da sta učenca krščanskega socializma tudi duhovnika Cox v Pittsburghu in Coughlin v Detroitu. Smatra, da se je Rev. Ryan bržkone precej učil od dr. Kreka, čigar delovanje je Ryan dobro poznal.

Rev. Cox je imel svoj dan s organiziranjem pohoda brezposelnih v Washington in valed svojih govorov po radiu. Danes je v javnosti pozabljen. Coughlina v Detroitu čaka enaka usoda. Rev. Ryan pa je sociolog Krekovega tipa—vojak, ki se upira svojemu poveljstvu in vselej podleže.

Ako bi dr. Kern stvar bolj globoko premislil, ne bi prišel do takega sklepa. To, kar počne Coughlin in Cox, ni nikakršen socializem—ne krščanski, ne drugačen.

Tudi dr. Krekovega krščanskega socializma na Slovenskem ni več. To, kar je tam še odtelega s Krekovim plaščem, je material za fašistično politiko Mussolinijevega Rima in papeževskega Vatikana.

V današnji Avstriji je eden naših čelnikov "krščanskega socializma" (krščansko socialne stranke) kancelar Dollfuß. Ampak njihov "socializem" je krinka, pod katero se bohoto rekaljuje.

In v Nemčiji je Hitler jasno pokazal, "kako se da tudi socializem priprizniti z vero in rodoljubjem..."

Mar hoče dr. Kern tak "socializem"—zato ker je sprizrajen z vero in rodoljubjem? To je vendar silovit korak nazaj—ne naprej v civilizacijo!

V urad Ameriške Domovine v Clevelandu je nekdo vrgel dne 18. sept. smrdljive bombe. Razbile so okno na pročelju poslopja in povzročile na slovenskem Sentiarklju, v Collinwoodu in v vsem Clevelandu senzacijo. Druge škode ni bilo, kakor poroča Ameriška Domovina. Šipo bo plačala zavarovalnica, drugo je počistil hišnik. Ampak—denuncirajte, ako koga sumite, kličite Pire.

Kdorkoli je to storil,—je storil neumnost. "Enakopravnost" je bila osumljena, po neumnem. In drugi ljudje—po neumnem. Da le—Miller zmaga... Dobro bi res bilo, da se dožene, kdo je vrgel—bombe...

Bo potem vsaj jasno—ali so padle v lastno reklamo ali v prid Millerja, ali pa kar tako iz same gole bedastosti kakega prismojenca.—F. Z.

Knjiga k tridesetletnici kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Klub št. 1 izda k svoji tridesetletnici spominsko knjigo, v kateri bodo kratki opisi iz zgodovine klubovega delovanja in slike. Daje jo v nji objavljen spored slavnosti tridesetletnice, ki jo klub priredi v nedeljo 29. oktobra v dvorani ČSPS. Izdana bo tik pred omenjeno proslavo.

Za to knjigo, ki bo imela strani iste velikosti kakor "Majski Glas", se v svrhu kritja tiskovnih stroškov nabirajo oglasi.

Cene so:
 Ena stran na platnicah... \$20.00
 Posamezna notranja stran... 15.00

Pol strani... 8.00
 Četrt strani... 5.00
 Osminka strani... 3.00
 Mali pozdravni oglasi... 2.00

Vsi člani in članice kluba ter prijatelji so prošeni, da pomagajo pri nabiranju oglosov. Upravo nad tem delom ima Chas. Pogorelec, na katerega se obrnite za nadaljne informacije.

Marsikdo izmed zunanjih prijateljev kluba kani poslati pozdravni oglas v to knjižico, oziroma revijo. Vse te prosimo, da to store kmalu, ker gre v tisk sredi oktobra. Vsakdo, ki pošlje oglas, dobi potem izvod te revije.—P. O.

Iz južnega Colorada

V Walsenbergu je dne 17. sept. utonil slovenski fant Edward Widmar, star 23 let. Dva tedna prej pa si je končala v isti naselbini življenje 50-letna rojakinja Prkopec, doma iz Kamnika. Po prvem možu se je pisala Uršič in po drugem Perme.

V Denverju je padel s tretjega nadstropja sin Blaža Strovaca iz Rapsona in si zlomil roko ter polomil rebra. Pravi, da bo v drugi, kadar bo še v takih višinah, nobi lazine s seboj, da bo na mehko padel.

Delavske razmere v južnem Colorado so v splošnem nespremenjene. Rovi po malem obratujejo. Dali bo novi pravilnik premogovniške industrije tud napravil kake spremembe, se zdaj še ne ve. Očitno je, da ga bodo kompanije izpolnjevale, in pa od delavcev, če kolektivno uveljavijo svoje pravice.—Pogorelec.

Listnica uredništva

Ako vašega dopisa ni v tej številki, ali ako je skrajšan, je temu vzrok pomankanje prostora. Ostalo pride na vrsto v prihodnji.

PO COLORADU

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

Iz Canon Cityja proti Salidi se peljete po globoki soteski skozi veličastno skaloviti Royal Gorge. Proga železnice Denver Rio Grande Western je ponekod zaradi premalo prostora uklesana v skale, ki se stezajo visoko v zrak, da se ti zdi, kot da se njih silna peza vsak čas zruši na vlak. Mimo pa se na vso moč jezno peni reka Arkansas. V dolžini 50 milj, od Canony Cityja do Salide, se površina dvigne 1,700 čevljev. Ogromna lokomotiva sopiha in vleče miljo dolg vlak.

Royal Gorge ima vsako leto tisoče obiskovalcev, ki se divijo ogromnim nadstropjam skalovja. Na obeh straneh proge in reke se dvigajo v zrak velikanske skalnate stene skozi milje in milje daljine. Ko gledaš z vrha v globelj, se ti zdi vlak kakor martinček, in proga kot trak, ki se vije ob razpenjeni strugi. Toda z vrha kakor ako si spodaj, moraš nehote vzklikniti: Ta proga je ogromno delo—delo rok, strojev in inženirjev.

Stotisoče potnikov se je že vozilo po D. R. G. W. skozi veličastni Royal Gorge in skoz Canon of the Colorado River onokraj Kontinentalnega prelaza. Toda le malo jih pomisli na mnogotera življenja, ki so bila žrtvovana, predno je železna cesta prodrla s svojo nitjo preko in skoz to ogromno skalovje.

Danes vozi po D. R. G. W. železnici samo še en osebni vlak med Denverjem in Salt Lake Cityjem. Včasih so vozili trije in tudi več. Ampak danes je ta eden za dva prejšnja. Prometa na železnicaht tudi po slikovitih krajih ni več toliko kakor nekoč. Avto in avtobus sta jim odvzela velik del potnikov.

Vsak tovorni vlak je poln trampov. Ampak to niso trampji iz navade, nego ljudje, ki jih je kriza vrgla med brezdomce. Ko se vozijo skozi Canon of the Colorado River, ter skoz Royal Gorge, se skobacajo iz praznih tovornih vagonov na strehe, da pozabijo za hip na glad, ki jih spremlja vsepovsod, in napasejo oči ter dušo ob pogledu na to veličanstvo matere nature. In ako se vlak ne ustavi, da bi mogli na strehe, se drenjajo ob vratih, da se vsaj malo navžijejo silovitosti prirode. Kadar pa vlak prisopihna na rjave prerije, ki so puste in gole, se poskrijejo v notranjost vagonov in dremljejo.

Okrog in okrog Salide so veličastne gore. V globelih pa farme, katerim daje življenje umetno namakanje. Dežja pade v Salidi precej, ampak le v plonah, ki pridejo in odlete. Pravili so mi, da pridelujejo farmarji v Salidi in okolici najboljše glavnoto solato v državi. Slovci daleč naokrog. Tudi krompir in razno sočivje je izborno. Dnevi so v poletju vroči, toda noči zelo hladne. Salida ima okrog 5,000 prebivalcev. Je 7,050 čevljev nad morjem. Od Puebla je oddaljena po progi D. R. G. W. 96 milj.

Nekoč je bila v Salidi živahna slovenska naselbina. Ni se sicer udeleževala v društvenem življenju, ampak vesela je bila. V vsaki hiši harmonika in sodček. Rokaji so se preživljali z delom v šmelci. Zdal je ni več. Farmarjem je delala preveliko škodo s svojimi uničevalnimi pini, pa so kompanijo primorali, da je ustavila obrat. Ze pred par desetletji je slo precej Slovencev na farme, ki so jih kupili okrog Salide. Pečajo se največ z živinorejo.

Slovenska kolonija v Salidi še živi. Oziroma životari v polnankanju. Večina družin je odvisnih od dobrodelnosti. Moški čakajo, kdaj se odpro majne v okoliških gorah, ali kako drugo delo. Zenske so se udale v težko usodo. Življenje rojakov po drugih naselbinah jih večinoma ne zanima. Salida je od početka izolirana kolonija. Vzrok je, ker se ni v nji nobenkrate nihče pojavil z zadostno mero inteligence in voljo za delo, da bi jo uvedel v družbo ostalih naselbin.

Edino splošno znan slovenski lokal v Salidi je bil salun rojaka Louisa Kostelo. Kostelo je bil dolgo tudi glavni odbornik JSKJ. Svoj salun je imel v osrčju mesta, kšeft je bil dober in postal je premožen.

Ko sem se vozil pred 25. leti prvič na zapad proti Pueblu, je bila v istem vagonu skupina rojakov, ki se je vračala z obiska v starem kraju. Vprašal sem jih, kam njihova pot. "V Salajdro", so mi pojasnili. "Kje je to? In zakaj ne gredo rajše v Pueblo, kakor jaz," sem vpraševal. Salidi so Slovenci rekli takrat "Salajdra". In vodja skupine mi je pojasnil, da je Salajdra nekaj ur vožnje naprej od Puebla, tj. pa gredo radežite, ker se v tamkajšnji šmelci boljše zaslužijo kakor v puebskih. "Koliko boljše?"

"Fant, celo krono na dan,—en ameriški kvoder, da veš," mi je bahavo tolmačil vodja skupine, ki se je vračal že v tretjič v Ameriko. Kadar si je dovolil prihraniti, pa je šel v stari kraj obiskati ženo. Tako se mu je tam družina množila, dasi je je šel pogledati le vsaki dve leti.

Bilo mi je hudo. "Krono več na dan, in ni treba drugega, kot peljati se par ur daleč, kot pa je bil moj cilj. Kako vruga, da mi ni tega nihče raztolmačil, ko sem kupoval vožnji listek v Ljubljani?" Navsezadnje, meni bi bilo vseeno, kam, ker v Ameriki nisem imel svojcev, ne prijateljev, ne znancev. Ampak v Ljubljani pač nisem vedel, da se plače vsajaj, čimdalj se voziš proti zapadu. "Le tukaj ostani, bo najboljša zate," so me tolažili, ko smo dospeli na postajo Union v Pueblu. (Dolge prihodnje.)

Spored slavnosti 30-letnice kluba št. 1 JSZ

Chicago, Ill. — Ako mogoče, se slavnosti 30-letnice kluba št. 1, ki se vrši v nedeljo 29. oktobra v dvorani ČSPS, udeležijo v imenu soc. stranke bodisi milwaški župan Hoan, ali pa Norman Thomas, če bo tiste dni v Chicagu.

Spored bo odprt s živimi slikami, predstavljajoča organizacijo, godba pa bo igrala internacionalno. Tudi otroci nastopijo v živi sliki in z deklaracijo v zboru. Glasbene točke bo predvajal zbor "Sava", tamburaški zbor srbskega kluba št. 20, solisti in gostujoči zbori.

S kratkimi govori pozdravijo klub ob priliki tega jubileja zastopniki JSZ, SNPJ in drugih delavskih organizacij.

Vprizorjena bo enodejanka "Nova igra" (New Deal), ki jo je napisal Ivan Molek, v angleščini pa enodejanka v dveh prizorih "The Trial". Obe igri sta spisan nalašč za to slavnost. Dalje bo na sporedu par deklamacij, kratak govor o postanku in delu kluba št. 1 v treh desetletjih in več drugih točk.

Na sodelovanje je povabljen milwaški soc. pevski zbor "Naprej" in en češki pevski zbor. Poročajo, da pride na to jubilejno slavnost kluba št. 1 precej gostov iz sosednjih nasebin in mogoče nekaj iz Clevelanda, Detroita itd.

Vstopnice so v predprodaji po 40c in pri blagajni po 50c. Dobite jih pri članih in članicah kluba št. 1, v uradu Proletarca in pri vseh tajnikih čeških klubov JSZ.—P. O.

V klub št. 1 pristopilo pet novih članov

Chicago, Ill. — Na prošli seji kluba št. 1 v petek 22. sept. pristopilo pet novih članov in članic.

Dne 21. sept. je bil mladinski angleški poslušajoči odsek kluba št. 1 reorganiziran s 15 člani in članicami. Tajnica odseka je Alice Artach, zapisničarka Tillie Polenik, v prosvetnem odboru pa so Mary Jugg, Frank Sodnik in John Rak. Naloga tega odbora je, aransirati diskusije, debate in uvajati člane v agitacijsko delo.

Po končanem dnevnem redu je nadaljeval razpravo o vzrokih zmage fašizma v Nemčiji in o napakah v taktiki obeh delavskih strank ter internacionalni Frank Zaitz. Podal je izjemen pregled dogodkov od 1. 1918 naprej, položaj, v kakršnem je Nemčija bila proglašena za republiko, in postopanje zavezništva, ki so z Nemčijo ravnali ves čas kot s premagano, podrejeno, manjvredno državo, in s tem prilivili olje na ogenj nemškega nacionalizma. Primerjal je taktiko socialne demokracije in kom. stranke v Nemčiji, citiral izjave vodilnih funkcionarjev in pa stališče komunistične internacionale z ozirom na njen nemirljiv boj proti socializmu.

J. Oven je v svojem govoru izjavil, da je versailleska pogodba glavni povzročitelj Hitlerjeve zmage.

Piknik čitateljev Proletarca v nedeljo 17. sept. pri Keglu v Willow Springsu je prinesel tiskovnemu fondu Proletarca \$75 prebitka, kot je na prošli klubovi seji poročal tajnik Peter Bernik.

V nedeljo 1. oktobra ob 2:30 pop. se sberajo vsi člani in članice kluba pri fotografu M. Arbanasu, 1149 W. 18th St., kjer se bodo slikali. Slika bo potem objavljena v spominski knjigi kluba, ki izide pred 29. oktobrom. Ob tej priliki se bodo slikali tudi pevci in pevke "Save" v isti namen.

Kdor izmed članov je vstopnice k priliki 29. oktobra že razprodal, naj telefonira P. Berniku, v slučaju, da jih more še kaj raspečati.—P. O.

Razno iz Bridgeporta

Bridgeport, O. — Vreme v nedeljo jutraj 17. sept. je kazalo na dež. Že tri piknike je nam preprečil. Člani kluba št. 11 so bili zelo pobiti. Toda naenkrat so se oblaki razgnali in posijalo je sonce. Nastal je tak kakor nalašč za piknik. Udeležba je bila obilna in vladalo je najboljšje razpoloženje. Obiskali so nas tudi iz Glencoe in mnogi tukajšnji somišljeniki drugih narodnosti. Nekaj zelo znan lemed njih je dejal, da že dolgo ni bil v tako prijetni družbi. Zelo so ga veselili pomenki s Kossom, Potnikom in drugimi rojaki.

Klub št. 11 je zadovoljen z uspehom te priredbe. Hvala vsem za sodelovanje in naklonjenost. Zjaj so pikniki pri kraju in klub se bo spet posvetil pripravi za predstave, ki jih bo imel v društveni dvorani.

Agitacija za izvolitev našega člana S. Louis Beznoska, ki kandidira za townships trustee, je v polnem zamahu. Ako se bo s tako agilnostjo nadaljevala, ima vso priliko za zmago.

Nekatere tovarne, katere zaposlujejo večina ženske, so spet začele dajati počitnice—seveda brez plače!

Kljub vsemu opevanju NRA je tukaj še dosti brezposelnih. Naši rojaki niso izjema. V jeklarnah so zaposlili, posebno pri U. S. S., samo tujce. Domačini protestirajo, ampak nič ne pomagajo.

Coal Code je podpisana, toda radi tega ne bo nič več rudarjev zaposlenih.

Dne 17. sept. je v bližnjem Blaine obstreljal rojak Logaj rojaka R. Vidmarja. Ko to pišem, poročajo, da je bila vzrok pijača.

Seja kluba dne 17. sept. je bila živahna. Vendar se pa članstvo prosi, da se se bolj številno udeležuje. Sedaj je članarina za mladoletne do 21. leta samo 15c na mesec. To nam daje priliko, da zgradimo v klubu močan, aktiven mladinski odsek.

Septembra se je pričel šolski pouk. Šolski fondovi so prazni in mednarodni krogi se zanašajo le na pomoč iz Columbusa. Legislatura je bila sklicana k izrednemu zasedanju radi tega, toda po dveh tednih so se poslanci razšli ne da bi prišli do konkretnih zaključkov, kje in kako dobiti sredstva za vzdrževanje šol. Obdavčili so že vse in delavno ljudstvo je vsled tega preko mere obremenjeno. Rogatino pa si ne upajo. Tudi katoliške šole v Ohiju zahtevajo štiri milijone dolarjev državne podpore. Veliko poslancev je pokazalo naklonjenost zahtevi, četudi ustava določa, da je cerkev ločena od države. Ohijski državni tajnik je poslance opozoril, da je naloga države vzdrževati in razvijati javno šolstvo, ne pa privatne verske šole.

V novemberških državnih volitvah pride na glasovaje iniciativa za uvedbo starostne pokojnine. Socialistična stranka in bratska organizacija Eagle sta dobili zanjo 120.000 podpisov, mi je povedal nekdo, ki je aktiven v tem gibanju.

Ko je bila ta zahteva zadnjič na referendumu, je glasovalo proti nji tudi precej naših rojakov. Zato je pripravili referend, da klubi o nji na svojih sejah razpravljajo, da bodo člani vedeli, kako agitirati med maso. Starostno zavarovanje mora priti. Pokojnina je starim delavcem absolutno potrebna. V tem kraju bo več shodov v prilogi iniciative za starostno pokojnino.—Poročevalec.

Preveč gnoja

Vlada je pokupila od farmerjev že okrog tri milijone prašičev, katere uničuje, da zviša farmerjem cene za ostale prešiče. V klavnicah delajo z njih gnoj, ki ga je že toliko, da so začeli z njim zasipati zapuščenih kamnolome. Kože in kosti teh zaklanih prašičev trohne na kupih in povzročajo po okolici neznosen smrad.

Ako ste prejeli obvestilo, da vam je naročnina potekla, prosimo Vas, da jo čimprej obnovite.

NRA—naša večerinka itd.

Detroit, Mich. — "New Deal", NRA, obljube in nade so danes predmet razprav in argumentiranja med vsemi sloji ameriškega ljudstva. Tudi na zabavah. Klub št. 114 priredi večerinko v dvorani Slavulja na Six Mile Rd. v soboto 30. sept. Vstopnice so samo 15c. Pridite vsi, ako le mogoče. Namen je, da se snidemo skupaj, da se zabavamo, da se priateljasko pomenkujemo o težavah, ki jih je nam napravila kriza in izkoriščevalni sistem in dalje je namen prireditve, da se pomagamo klubovi blaginji, ki zelo potrebuje oporo.

Ne vem, čemu so ljudje, od kar je v Washingtonu nova administracija, postali nekako zaspani in brezbržni za vse politične zadeve. Popolnoma so se udali misli, da jim bo Roosevelt "serviral" prosperiteto. Pa se bodo morali razočati. Vse kar Roosevelt, ki je drugi najbogatejši predsednik Zed, držav, počne, je v prid podaljšanja življenja sedanjemu sistemu.

Delavci, kaj pa pričakujete od NRA? Mar blagostanja? Da, nekateri so na njen račun že obogateli, toda ne delavci! Slepce bi moral uvideti, da je nekaj narobe tudi z našo sedanjo vlado.

Vlada, ki bi rajše videla, da bi pokrepali vsi prešiči, da bi krave dajale čimmanj mleka, kokiš čimmanj jaje, in da bi žitna polja nehala roditi, ne more biti pametna vlada. Kaj pa ima delavec koristi od draginje? In vlada pojasni brez ovinkov: Saj se ne gre za delavce, ampak zato, da bodo mogli farmerji in špekulanti plačati dolge, ki znašajo milijarde. Zakaj se ne bi vlada rajše brigala, da se zaposli 15 milijonov brezposelnih? Namesto, da bi imela vsaj skrb uprto le na korporacije, naj bi jih pustila ob strani, začela z javnimi deli in socializacijo, pa bi zvišala cene in plače. Toda take vlade še ni bilo v Washingtonu.

Največji bluf pa je bil podpisovanje pravilnikov NRA. Kdor izmed delodajalcev se je bolj žuril in hotel podpisovati, bolj so hvalili njegov patriotizem. Ko so podpisale obljubo, ki znika delavnik in zvišati plače tukajšnje trgovine, so pisali, da bodo zaposlili do 500 novih delavcev. Toda v resnici jih odslavlja! Kroger kompanija, ki je med prvimi podpisala Rooseveltov zaposeljavni program in dobila privilegia orla, ni znižala delavniku kot je obljubila, in ne zvišala plač. Mnogim daje le okrog \$5 na teden, pa bi otrokom, nego delavkam nad 18 let starosti.

Pa bo kdo rekel: "Čemu so tako neumni, da delajo v takih razmerah?" Ni treba pozabiti, da je daries med delavci valed dolgotrajne brezposelnosti tisoče obupancev, katerim je vsako delo, naj bo še tako smatno nizko plačano, resnična bilka iz bede.

Dokler se delavci ne bomo organizirali strokovno in politično, nam nobena NRA ne izposluje blagostanja. Morda se kapitalizem posreči, da nekoliko popravi svoje žledite gospodarske razmere, toda sledila bo spet kriza, vsaka hušja od prejšnje.

Delavstvu preti še ena druga nevarnost: Fašizem. Italija in Nemčija že ječita pod njim. Mussolini in Hitler sta militarista, in zahtevata od žensk, naj jim bog da čimveč otrok (za kanonfuder), katerim pa jih ne da, so obdavnice za kazen. Bog je res pristranski!

Na svidenje v soboto 30. sept. na zabavi kluba št. 114.—K. K.

Detroitaska resolucija

Milwaukee, Wis. — Teško je razumeti, kakšni nagoni so vodili detroitske sodrugi pri srečanju njih resolucije. Ako s svojim predlogom prodro, bo usoda socialističnega gibanja med ameriškim Slovenci zapечатena. Prav lepo bi ustregli s tem dejanjem našim "rodoljubom", klerikalcem in drugim reakcijskim elementom.

Kje pa je Zveza pevskih društev, s katero se bavijo sodrugi? In kje so sredstva ali možnosti za reorganiziranje P. M. po njih načrtu?

Ali hočemo dati našim bračokrog Radnika priliko, da se ugnedijo med nas s svojo nezmišljeno fanatiko nestrpnosti in brezsilnega fantazma?

Naše jesenske prireditve.

V nedeljo 8. oktobra se bo vršila v S. S. Turn dvorani predstava filma "Triglavske strmine", o katerega krast je bilo že ponovno poročano. Predstava se vrši pod vodstvom g. Tauchar in pod okriljem društva Rled št. 19 JPZS. Začetek točno ob 7. zvečer. Pred predstavo, popoldan, prosta zabava in ples. Med predstavo filma bo sviral izvrstna godba za film primerne slovenske komade.

V soboto večer, 11. novembra se vrši v novih prostorih sodruga M. Sotariča, to je, v novi dvorani zgoraj, domača zabava kluba št. JSZ.

V nedeljo 29. oktobra bo dar naših pevskih društev, Napreča, Planinske rože in Zvona. Skupni koncert in igra "Rokovnjači". Mlade Slovence nastopijo kot "Mladi vojniki" s petjem te krasne slovenske koračnice.

V četrtek 12. okt. se bo vršil v spodnjih prostorih S. S. Turn dvorane javen shod, namesto običajne seje soc. kluba. Slovenski in angleški govorniki bodo pojasnjevali namen in pomen Nire. Sodrugi in sodruginje, agitirajte za ta shod. Vprašanje, o katerem se bo razpravljalo je zelo velikega pomena za delavstvo, zato je potrebno, da se pouči o tem reformističnem gibanju modernega kapitalizma.

Glede klubove domače zabave je bilo v zadnji izdaji napačno poročano. Kakor že omenjeno, se zabava vrši v soboto 11. novembra.—F. N.

ALI BODO SPET POZABLJENE?

Strežnice v restavracijah in hotelih spadajo med najnižje plačane delavce. V mnogih restavracijah ne prejemojo nikake plače; odvisne so edino od napitnine, katero morajo na koncu delavniku deliti s šefom in z glavnim kuharjem. In kuharjevi pomočniki tudi zahtevajo od strežnic bakšisi, drugače jim ne dajo dobre "poslužbe". No le, da nimajo strežnice v nešteti hotelih in restavracijah plače, nego si morajo iz napitnin nabavljati tudi obleko uniformnega kroja! Restavracije in hoteli se branijo priznati unijo in zdaj celo trde, da jim doležba v NRI ne dovoljuje uvesti unijske delavnice.

Tiskovni fond Proletarca

(Prispevano do 22. sept.)

VIII. izkaz.

CALIFORNIA.—Kvota \$14.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$4.25. Še manjka do kvote \$9.75.

COLORADO.—Kvota \$30.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$2.65. Še manjka do kvote \$27.35.

ILLINOIS.—Kvota \$487.00.

Waukegan.—Prebitek piknika kluba št. 45 JSZ \$40. Neimenovan 10c, skupaj \$40.10.

Chicago.—Alice Artach \$1; po 50c: Mary Jugg, Stanley Zele, Matilda Polenik, L. Gradšek in Frank Sodnik; po 25c: Bertha Ciganich in Frank Jordani skupaj \$4 (nabrala Alice Artach).

Springfield.—John Goršek \$1.00.

Chicago.—Ivan Molek \$5; po \$1: Steve Malnarich, Anton Wouk in John Rak; Frances Swolsak 60c; po 50c: Joseph Steb'ay in John Mihelich, skupaj \$9.60.

Skupaj \$54.70. Skupaj s prejšnjim izkazom \$398.75. Še manjka do kvote \$88.25.

INDIANA.—Kvota \$11.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$3.05. Še manjka do kvote \$7.95.

KANSAS.—Kvota \$30.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$26.98. Še manjka do kvote \$3.02.

MONTANA.—Kvota \$14.00.

Red Lodge.—Neimenovan \$1.50. Skupaj s prejšnjim izkazom \$4.90. Še manjka do kvote \$9.10.

MICHIGAN.—Kvota \$159.00.

Detroit.—Andrew Grum \$2.00. Skupaj s prejšnjim izkazom \$77.20. Še manjka do kvote \$81.80.

MINNESOTA.—Kvota \$33.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$2.55. Še manjka do kvote \$30.45.

NEW YORK.—Kvota \$127.00.

Little Falls.—Frank Končar 50c; po 25c: Andrew Karč, Frank Finst, Louis Lenariš, Frank Petavs Fred Šile in Frank Dobnik skupaj \$2 (poslal Fr. Petavs).

Skupaj s prejšnjim izkazom \$32.25. Še manjka do kvote \$94.75.

OHIO.—Kvota \$747.00.

Akron.—Joseph Jereb 70c; po 25c: Leo Bregar in Anton Praznik, skupaj \$1.20 (poslal Joseph Jereb).

Girard.—Po \$1: John Kosin in Antoa Dobrovolc, skupaj \$2.00.

Cleveland.—H. Stanich \$1.50.

Girard.—Nabrali v veseli družbi v Cortland, Ohio, Dežman, Dobrovolc in Tancak \$10.00.

Cleveland.—Anton Brenčič \$1; po 50c: Anton Zorko in Josephine Rodi-

ca; Vincenc Jereb (Kenmore) 25c, skupaj \$2.25 (poslal Anton Jarkovich).

Skupaj \$16.95. Skupaj s prejšnjim izkazom \$95.41. Še manjka do kvote \$69.59.

PENNSYLVANIA.—Kvota \$482.00.

Nanticoke.—Po 50c: Andy Petkovšek, Mary Petkovšek in Anton Klančnik; po 25c: Frank Renko, John Kramčec in Alois Lipovšek, skupaj \$2.25 (poslal Henrik Pečarič).

Forest City.—Frank Rataic nabral med prijatelji v Nanticoke \$1.50.

Canonsburg.—Frank Samsa 15c.

Forest City.—Klub št. 10 JSZ \$2; po 50c: Frank Drasler, Anton Drasler, Joseph Drasler in Antont Zaitz; Rudolph Ravnikar 25c, skupaj \$5.25 (poslal Frank Drasler).

Parkhill.—Mary Zabrice 50c.

Vandling.—Joseph Cebular 50c. Skupaj \$10.15. Skupaj s prejšnjim izkazom \$135.16. Še manjka do kvote \$346.84.

WISCONSIN.—Kvota \$297.00.

Willard.—Mike Krulitz \$1.06.

West Allis.—Otto Hamberger \$1. Skupaj \$2.06. Skupaj s prejšnjim izkazom \$20.51. Še manjka do kvote \$276.49.

WYOMING.—Kvota \$37.00. Do prejšnjega izkaza poslano \$8.50. Še manjka do kvote \$28.50.

OKLAHOMA.—Do prejšnjega izkaza poslano \$1.00.

WEST VIRGINIA.—

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80, skupaj \$804.66. Še manjka do kvote \$1,695.34.

Star City.—Lawrence Selak 50c. Skupaj v tem izkazu \$89.86. Prejšnji izkaz \$714.80

The Two Internationals Call For Ceaseless War On War

The following is the complete text of the Resolution of the Joint Disarmament Commission of the Labor and Socialist International Federation of the Trade Unions, Paris, August 24th, 1933.

The International Federation of Trade Unions and the Conference of the Labor and Socialist International note the fact that the Disarmament Conference of the League of Nations has not yet secured positive measures of disarmament. On the other hand, the continued violation of the Covenant of the League of Nations and of the Treaties by Japan, the growth of Fascism in Europe through the advent of the Hitler movement to power in Germany and the open desire to re-arm in secret which is displayed by German Fascism, is threatening mankind at one and the same time with an increase in armaments, to which large countries seem to have committed or resigned themselves, and with the possibilities of a general war.

These facts should make the peoples and the governments, and particularly the working class, consider the seriousness of the situation, which is created in particular by the rearmament of a state, which, while stamping out all democratic rights and liberties, decides in favor of external violence as well as in favor of violence at home, and creates the myth of a war of revenge and expansion.

The General Disarmament Conference of the League of Nations must resume its work without further delay with the determination to secure an effective reduction of armaments, which alone is capable of diminishing the dangers of war.

The L. S. I. and the I. F. T. U. reaffirm their common attitude in favor of the equality of rights and duties of all nations, an equality which cannot find its realization to any degree in the rearmament of any country whatsoever.

Among the measures they consider as essential, and which are made even more necessary because of the secret armaments and because there are countries where there are no rights of political and trade

union organization, no freedom of press and of opinion, the I. F. T. U. and the L. S. I. underline the necessity for the complete abolition of the private manufacture of armaments and the creation of a system of supervision exercises permanently and on the spot in regard to all countries by international organs of investigation.

The I. F. T. U. and the L. S. I. address an urgent appeal to the members of all working-class organizations to provide their help in establishing this system of supervision and enabling it to function.

In full agreement with the International Trade Union Congress held at Brussels in 1933, the L. S. I. and the I. F. T. U. declare that the general strike remains the supreme weapon of working-class action against war, after all means of political and parliamentary pressure have been tried and proved unavailing.

Within the framework of present international treaties the moment for the final intervention of the working class is determined by the recourse to arbitration, either as a result of the action of the President of the League Council in calling for arbitration in virtue of Article 11 of the Covenant, or of an appeal to arbitration made by any government acting on the basis of the Covenant of the League or of the Pact of Paris, or, failing this, by a decision of the I. F. T. U. and the L. S. I. that it is indispensable in view of the grave nature of international events.

Every country which refuses to accept this procedure must be considered as the aggressor by the international labor movement. From that moment it is the duty of the organized workers to organize the general strike in that country. It is the duty of the organizations in the other countries to support this movement and to declare a boycott of the aggressor country.

The two Internationals call the attention of the world to the dangers residing in the repeated and tolerated violations of general covenants and treaties. In this manner the authority of international institutions is diminished and day by day the possibility grows of a return to the international anarchy which provoked the war of 1914 and which has already and very recently permitted a war of conquest in the Far East by the non-application of the new international treaties.

The Governments must therefore take note of the fact that Socialism and the working-class organizations will hold them responsible if they do not pursue a more courageous and vigorous international policy.

At a time when the Fascist governments are creating uneasiness and mistrust, it is the imperative duty of the democratic governments to show no accommodating spirit in regard to these violations of international agreements and to refrain from associating themselves with any weakness in the task of disarmament.

The Disarmament Conference can neither come to an end nor fail, so as to leave the road open to rearmament, to a new competition in armed peace and to a world catastrophe.

A substantial disarmament convention under rigorous supervision is a guarantee of universal security. It must be concluded.

What's Doing In Cleveland

Perhaps our comrades of the other branches will wonder what has happened to our English Section of branch 27. In this article I will explain some of our plans and activities we are now engaged in.

At our last meeting we decided to join branch 27 directly and to assist our senior comrades in every way possible. Comrade Rak from Chicago who was present at this meeting gave a short talk on the Yugoslav Socialist Federation and the importance of youth taking an active part in the Socialist movement. He explained that the JSF executive committee recently arranged a special dues system for members under 21 years of age which should encourage our branches to take advantage of it and get the young folks to join. To the young folks in Cleveland I say: Let's get together at the next meeting of branch 27 and show the other branches that the SPIRIT OF SOCIALISM is still alive and that we are ready to push onward. As workers our place is in the Socialist Party and let's do our share for Socialism as comrades of the Yugoslav Socialist Federation.

In Cleveland we are now busy agitating for the coming election. O. K. Wheelock is our candidate for mayor; Frank Barbic, Joseph Martinek, Max Wohl, John Willert, Joseph McNeil and Moses Benjamin are candidates in different wards for city councilmen. All are members of the Socialist party and deserve your support at the primaries. The election takes place Tuesday, October 3.

Our Youth Group has started rehearsals for a play called Black 'ell. It is an anti-war drama which portrays a young man who has returned from the front describing the horrors he has experienced. We expect to stage it sometime this winter. Watch for further announcement.

Olga Vohar, Cleveland, O.

A. Zornik in Forest City

Forest City, Pa. — A large number of our Slovene friends and comrades heard Mr. A. Zornik speak in the Zvon Hall, Saturday, September 16. The steady down-pour of rain undoubtedly kept many more from attending.

The speaker chose for his topic the NIRA and spoke at length from the labor view-point.—J. D.

Here's a New One

A Scotchman lay dying in a London hospital and the doctor told the nurse to give him anything he wanted. She asked him what he would like and he said: "I wad like to hear the bagpipes afore I dee."

A piper visited the ward and played a tune. The Scotchman recovered but all the other patients died.

Europe fears that Roosevelt will be followed by a dictator.

So says the European correspondent of McCall's Magazine. Commenting upon the so-called world monetary and economic conference, which was so dismal a failure, the correspondent says:

"The world was under a decided misapprehension as to Mr. Roosevelt's policies. That he himself was not fully aware of the implications of his own domestic program is the only explanation. Certainly his delegation did not understand his domestic program, and when their technical advisers began to comprehend it, they were out of sympathy with it. A more befuddled group of men than that delegation rarely set sail on a diplomatic mission, or a more inadequate one."

The delegation was poorly selected for the purpose and evidently was not given a proper understanding of the president's wishes, no doubt for the reason the correspondent hints at, namely, that the president himself did not know

Shirkers and Workers

No, Socialism isn't a plan, a blue print or experiment. It is primarily a movement of those who do useful work to win power, to use that power for the conquest of industry and government so that both will serve the masses. While capitalists own industry it will serve them; when the workers as the organized nation own industry it will serve us.

This means a struggle between the shirkers and the workers for power in industry and government. Political parties, labor unions and cooperatives are means of winning this power. Shirk work for this aim and you will continue to work for the shirkers or go jobless and hungry. A shirkers' or workers' world; that is the issue between Capitalism and Socialism.—T. N. L.

much about what he wanted. He felt his way. In so doing, he contributed conspicuously to the frightful mess the conference made of itself.

The result is the intensification of nationalism in many countries, including ours. This country now goes in for a bigger navy. World co-operation has received a setback. The danger of war has increased.

The same lack of direction which characterized Mr. Roosevelt's handling of the world conference also characterizes his efforts to end the depression here.

It is evident that the bluebird plan was sort of stumbled into. It has its good features; likewise its dangers.

One of the latter is illustrated by the European fear that Roosevelt may be followed by a dictator. The plans lends itself to that, if it is in the minds of those in charge, and even if it is not.

Newspapers have been making not very humorous jokes as to what has become of Garner, who is vice president. He is admitted to be out of the picture at present. But suppose something should happen to Roosevelt. Then Garner would be very much in the picture; and he is an entirely different kind of man from Roosevelt. In any event, Roosevelt's term will expire; and if he is re-elected, his second term will expire.

Then what?

Thinking people had better consider this.

The labor movement had better consider it.

And not only consider it, but use every influence possible to steer the blue eagle plan in the right direction.

That is, toward industrial democracy.

Otherwise, labor may wake up some fine morning to find itself in a worse form of slavery than any which has yet existed under capitalism.

The German workers are suffering that misery right now. Their organizations are smashed. Their papers are destroyed. They have no freedom of speech, no freedom of assembly, no freedom to organize. They either take what is handed to them by the dictatorship or else they are thrown in jail or become hunted beings, as if they were criminals for wanting the common decent rights which they should have.

Do you want that in America?

If not, then do not let things drift, but steer in the right direction.

—The Milwaukee Leader.

SONGS

By WILLIAM ALLEN WARD.

The choir in the church sang
"In the Sweet Bye and Bye",
The preacher talked about going
To Heaven after death . . .

On a side street an outcast woman . . .
A street walker . . . cold and
hungry . . .
Driven to sell her body by the
whiplash
Of want . . . whispered things to
men . . .

"In the Sweet Bye and Bye" . . . the
Choir in the Cathedral sang . . .

A starving man shivered as he
passed.

"In the sweet now and now," he
whispered . . .

"Hell . . . Hell ain't such a bad
place . . .
It's warm there," the prostitute
said as she contemplated suicide.

"I AM WHAT I AM"

Not long ago, I had a discussion with a relative of mine, concerning some arguments on the Socialist view, whereupon my relative retorted: "Now look here. If you made as much as Ford you wouldn't be a Socialist. Would you? I give Ford a lot of credit for gettin' his dough."

I mention this argument as it becomes the consensus of opinion of our vast downthroned workers, as much as it does not solve the question, but gives an oplate for further chaos.

To admire the wealthy for being rich is to admire one's ability of robbing another or being robbed directly. To steal and racketeer are not unholy, then, but an integral part of our society. To continue our racketeer age leads us into the inverse purpose of civilization.

The great racketeers of our age are not Capone and his gang, but the great and inviolate rich. Coming in this category are: J. P. Morgan, Russell Sage, Leland Stanford, James Hill, Andy Mellon, John Jacobs Astor, etc. The crimes they committed are too numerous to define. Their collusions and frauds are matter of history and can be substantiated in Gustav Meyers' "History of Great American Fortunes".

Another thing one learns from the "History of Great American Fortunes" is that the frontier of predication is closed. All to be robbed was robbed heretofore. There are no more railroad grants to be robbed from the public as the railroads have been

built and fleeced thoroughly. There are no more Indians to be drugged and killed off their fertile grounds.

—True there are Indians alive yet but these "100% Americans" have only such reservations which no white man cares for, and to further exploit the workers becomes more and more tragic to the exploiter.

The workers have been submissive and disciplined to the extent that they became satisfied with just a bare existence in the most fertile and developed country in the world.

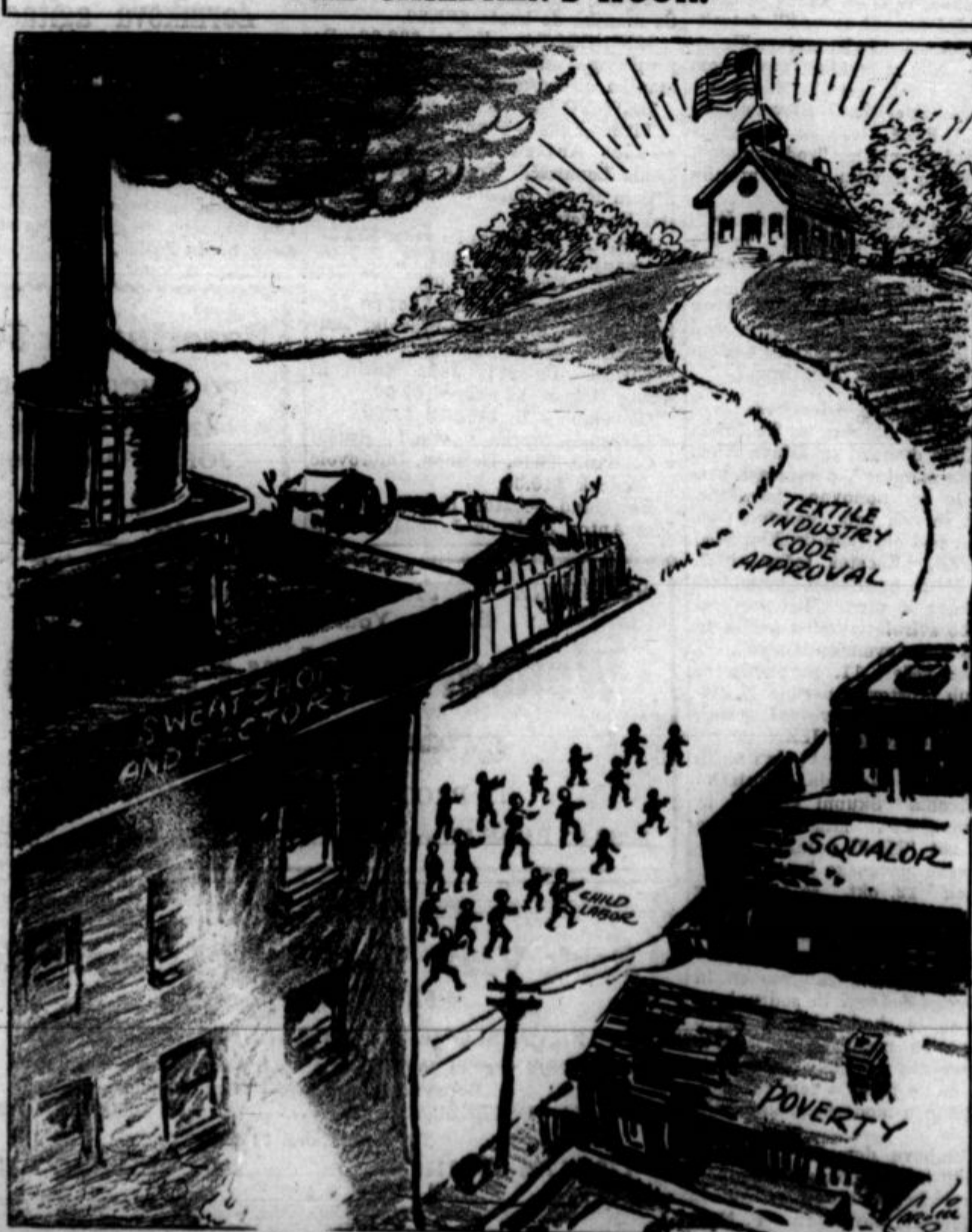
It was not the workers so much as the "powers that be" who initiated the NRA: whose sole purpose is to save the necks of plutocracy by giving the worker a wee bit more thereby making him exploitable all over again.

The state of affairs being as it is, I am not Ford nor Astor. I am in the class of the underprivileged and the undernourished; in trying my damndest to get out, I'm shoved down a little deeper. "O! I'm not alone".

By all rules of logic, a condition where the majority, that is those who produce everything have nothing and those who produce nothing have everything, is unhealthy, unjust and catastrophic. Not in utopian idealism but as the one way out I choose to be in the government where under heaven all men shall live in equality. If man's ingenuity has been to make this a world of hell we can stem the tide in the Socialist movement by adapting that ingenuity towards a better world.

Louis Jarts, Cleveland, Ohio.

THE CHILDREN'S HOUR!

This week I have devoted five days to view the marvels of A Century of Progress. I didn't attend Chicago's Worlds Fair for amusement like most Americans but to actually see what the mind of man, the creator,—labor,—has been able to achieve and to interpret it into what this groggy world could be like if labor,—the creator,—would only use the same wisdom for himself as he has for invention, construction and research. There can be no denial that the world has progressed miraculously, in transportation science, medicine, electricity construction and manufacture but while labor was busily engaged in bettering this world pirates overtook them and now that same labor that was able to master steam, current, sound, disease etc., is layaid and is not permitted to live. You can rest assured that one is able to make frequent references to the cause of Socialism and make your companion realize more readily what we Socialists want from visiting the numerous remarkable exhibitions at the Worlds Fair.

This week we have heard a good deal about Chanute, Kansas, that little town of some 16,000 people which for the third successive year has levied no taxes upon its inhabitants. Besides letting the world know that Chanute has again declared this much appreciated dividend we learn that 75 of the 77 similar towns, have begun to copy Chanute. "What you mean no taxes?" asked our friend. Eventually, yes. Right now they are buying or building their own water-works, some of them gas plants and others power plants. "Oh so that's the secret, is it?" Yes, that's the secret. Chanute made enough money to pay off all of its operating expense and pay off a share of its bonded indebtedness. When people tell you that public ownership wouldn't work under the democratic and republican administrations because they are too corrupt bring them this little story of Chanute. Now, if little Chanute can do it, why can't Cleveland and Chicago and Milwaukee. There is only one thing holding us back and that is the ignorance of the masses. If we can awaken them once to the benefits of public ownership we can soon do away with all taxation. And so the story of little old Chanute is like a fairy tale to the sleeping public.

Many people have peculiar opinions about that show called the Rodeo. I personally didn't care for it until I saw it. Now I can say that it is a great exhibition of nerve and applied science. To watch these long and lanky farm boys lasso, ride wild bucking broncho's and panting wild steers and perform such other acts with animals is really worth due praise. No it isn't everyone that can do it but these boys have it down pat. I suspect it takes a lot of time, training and ambition to become an accredited Rodeo performer.

Last Saturday night I listened to the address of Secretary Ickes over the radio. His theme was Public Construction and he told of everything that his department has done to date. He seemed to be bold enough to accuse politicians of non-cooperation. He denied that there was any too much red tape involved in securing appropriations. In fact he sternly criticized some governors and mayors for their loud talk of red tape. I was particularly interested in this gentleman because it has been reported in some Socialist papers that Ickes was an honest and sincere man. His speech in Chicago, true enough could please any liberal but I fail to see where Socialists have any reason for jubilation. Perhaps Ickes doesn't have as bad a record as some others but he certainly doesn't have a glaringly glorious record for the workers. Ickes claimed that he was handicapped because so many politicians wanted to get in under the spoils and he wouldn't permit it. That's believable and just as true under Roosevelt—Farley—Ickes was under Hoover and his money-men.—By the way Mayor Hoan of Milwaukee was elected vice-president of the Association of Mayors before whom Secretary Ickes spoke.

What has prompted Upton Sinclair to register as a Democrat and seek the Democratic nomination for governor of California we do not know but we suspect that there is something in back of it. Of course he quits to be a member of the Socialist Party but his program, as outlined, is a part of a Socialist program. How Sinclair can get away with his program has us guessing. After admiring his writing talents, reading most of his books including Mountain City which I have just finished reading we are at a loss to understand his sudden change. In Mountain City, Sinclair portrays the rise to power of a financial king, his coup's raids upon the market, his unhappy home life, and how once they become entangled they can't leave the financial field. It's told in a pretty romantic and appealing way. You should read it.

N.I.R.A. AND THE Workers

The first pamphlet on the Act from a working class viewpoint.

SEND 10c FOR A COPY

**Socialist Party
of America**

549 RANDOLPH ST.
CHICAGO, ILL.